

EBH/224/2011

Év

2011

Védett tulajdonság:

Nemzetiséghez tartozás

Diszkrimináció területe

Közzolgáltatás

Oktatás, nevelés

Befejezőmód

Egyezséggel zárult ügy

Egy hátrányos helyzetű gyerekek érdekeit képviselő alapítvány közérdekű igényérvényesítés keretében nyújtott be panaszt a hatósághoz egy település önkormányzatával és általános iskolájával szemben a roma származású tanulók jogellenes elkülönítése miatt. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az alapítvány elnöke egy országos napilapban korábban cikket írt az általuk tapasztalt etnikai szegregációról, amelynek nyomán az Oktatási Hivatal (OH) hatósági ellenőrzést folytatott le az érintett általános iskolában. Az OH 2008-ban két határozatot hozott az ügyben. Az egyik határozatában megállapította, hogy az általános iskolában egyes tanulókat jogellenesen elkülönítettek osztálytársaiktól, mert külön tanulócsoporthoz és hetente összesen két napon vettek csak részt a tanítási órákon. Az OH megállapította azt is, hogy az általános iskola megsértette a hátrányos helyzetű (HHH) tanulók összevonására vonatkozó törvényi tilalmakat, ugyanis az azonos évfolyamon indult két párhuzamos osztályban számottevő különbséget tapasztalt a HHH tanulói arányban, amivel ugyancsak a HHH tanulók jogellenes elkülönítését valósította meg. Az OH határozata szerint az általános iskola megsértette a sajátos nevelési igényű tanulók nyilvántartására vonatkozó szabályokat is, 9 tanuló esetében a napló nem tartalmazta a gyermekek szakvéleményének számát, a felülvizsgálat időpontját. Az OH határozata kitért arra is, hogy egyes tanulókat magaviseletük miatt egyéni tanrend szerint, az osztályból kiemelve, hetente csupán két napon oktattak, továbbá a határozat kifogásolta, hogy egyes tanulók, akik korábban többször is évfolyamot ismételtek, csökkentett óraszámban sajátították el félév alatt egy egész tanév anyagát, ami kételyeket ébresztett a hatóságban az osztályozó vizsgák tartalma és a számonkérés valódisága tekintetében.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

Az OH jelentős mértékű felügyeleti bírság kiszabásáról rendelkezett, továbbá előírta a HHH tanulók összevonásának fokozatos megszüntetését és kötelezte az intézményt, hogy azonnal szüntesse meg tanulók egyes tanórákról történő felmentés gyakorlatát és számolja fel a nevezett tanulók jogellenes elkülönítését.

Az OH a másik határozatában további évfolyamok vonatkozásában is megállapította, hogy egyes tanulókat fegyelmi tárgyalás következményeként az iskola felmentett a rendszeres iskolalátogatás alól, őket társaiktól elkülönítve, az egyenlő bánásmód követelményét sértő módon oktatta. Az OH határozataival szemben az elmarasztalt intézmény fellebbezést nyújtott be, de a határozatokat mind az Oktatási és Kulturális Miniszter, mind a Fővárosi Bíróság hatályukban fenntartotta. Az OH határozatai részben nevesítették a jogellenes elkülönítéssel érintett tanulókat, de a határozatok nem jelölték meg a tanulók védett tulajdonságát (cigány származását), amelyre tekintettel az intézmény velük szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

Az EBH-hoz benyújtott kérelem szerint az OH határozataiban nevesített tanulók valamennyien cigány etnikumhoz tartoznak, ezért a kérelmező annak megállapítását kérte a hatóságtól, hogy a gyermekeket cigány etnikumhoz tartozásuk miatt jogellenesen elkülönítették. Az alapítvány kifogásolta továbbá, hogy az elmarasztalt intézmény nem hajtotta végre az OH határozataiban foglaltakat, a roma tanulók jogellenes elkülönítése folytatódott, illetve új formákat öltött egy túlkoros és egy felzárkóztató osztály létrehozásával, amelyek a roma tanuló elkülönített oktatását célozták.

A hatóság az általános iskolát és a fenntartó önkormányzatot eljárás alá vonta. A fenntartó vonatkozásában a hatóság azt vizsgálta, hogy a cigány tanulók jogellenes elkülönítése esetén terhelte-e mulasztás az önkormányzatot a jogsértő gyakorlat felszámolásában, illetve hozzájárult-e tevőlegesen is a jogsértő helyzet kialakításához. A kérelmező alapítvány az eljárás során jelezte, hogy nyitott az egyezségkötésre, feltéve, hogy az iskola felszámolja a roma gyermekek jogellenes elkülönítését. Időközben új iskola igazgatót neveztek ki az iskolában, aki nyitott volt az együttműködésre.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.

A hatóság kimutatás készítésére hívta fel az általános iskolát, amely tartalmazza az alapítvány kérelmében foglalt osztályok vonatkozásában a tanulók nevét, lakcímét, hátrányos helyzetét, hogy a tanulók cigány származására vezetéknevükből, illetve lakóhelyükből következtetni lehessen. A településen a cigány lakosság hagyományosan szegregáltan él. A kért kimutatást az általános iskola végül nem készítette el, de részletes kimutatást készített a 2010/2011-es tanév osztály-összetételéről és felvázolta terveit a 2011/2012-es tanév osztályainak összetételével kapcsolatban. Az iskola igazgatója elmondta, hogy csak felmenő rendszerben tudnak változtatni az osztályok összetételén, a már működő osztályokat nem tudják megbontani.

A tárgyaláson a kérelmező alapítvány és az eljárás alá vont iskola és önkormányzat a jövőre nézve próbált megoldásokat találni és az ügy lezárása érdekében egyezségi tárgyalásokba kezdtek. Végül a felek és az ügybe időközben bekapcsolódott cigány kisebbségi önkormányzat (CKÖ) előremutató és példaértékű egyezséget kötöttek. A megállapodás számos pontja deklarálta az iskola által már megtett intézkedéseket, köztük az egyéni tanrenddel működő, kis létszámú tanulócsoportok felszámolását. A megállapodásban az általános iskola vállalási domináltak: kötelezettséget vállalt arra, hogy a jövőben biztosítja az osztályba besoroláskor az osztályokon belüli és azok közötti roma-nem roma etnikai arány kiegyensúlyozottságát úgy, hogy osztályszinten az etnikai arányok eltérése nem lehet magasabb, mint 15%. Vállalta továbbá, hogy az első osztályosok osztályba sorolásakor érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat és biztosítja, hogy arról az alapítvány és a CKÖ helyszíni látogatás keretében meggyőződjhessen, az etnikai arányok kialakításánál pedig a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa által kidolgozott szempontrendszer alapján jár el.

A megállapodás szerint az iskola a jövőben szorosabb együttműködésre törekszik a CKÖ-vel és évente legalább három alkalommal konzultálnak a roma gyermekek beilleszkedésével kapcsolatos tapasztalatokról. A megállapodás szerint mind az iskola, mind az önkormányzat 2-2 dolgozója részt vesz az EBH által szervezett ingyenes anti-diszkriminációs képzésen. Az egyezés keretében a CKÖ az iskolával való szorosabb együttműködésen túl vállalta azt is, hogy felhívja a legrászorultabb családok figyelmét az önkormányzat felzárkóztató programjára.

A megállapodást az önkormányzat képviselő-testülete határozatával megerősítette és az EBH a felek egyezségét jóváhagyta.

Ezt a határozatot azért töltöttük fel a TASZ oldalára, mert az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódja, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül működő Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatóság nem tartotta fontosnak, hogy saját weboldalt tartson fent, és 15 év jogalkalmazásának eredményét elérhetővé tegye a jogkereső közönség számára.

Mindaddig elérhető lesz az oldalunkon, amíg a jogutód ezt meg nem teszi.